

การวิเคราะห์ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

นนทวรรณ ส่งเสริม* และณัททัย มุขดีสุทธรวัฒน์

คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

*Corresponding Author Email: nonthawan.s@bu.ac.th

Received: March 18, 2025; Revised: April 26, 2025; Accepted April 28, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ 2) ศึกษาระดับการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย และ 3) เปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้ตามปัจจัยประชากรศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่าง คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จำนวน 250 คน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลประชากรศาสตร์ ระดับความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว และระดับการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูลดาเนินการโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ MANOVA และ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างตามตัวแปรที่ศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยนักท่องเที่ยวมีความคาดหวังมากที่สุดต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และกิจกรรมการท่องเที่ยว ในขณะที่การรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง โดยมีการรับรู้ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้ การวิเคราะห์ MANOVA พบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ รายได้ และสถานภาพ มีผลต่อความคาดหวังและการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการแปลความหมายพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังและการรับรู้ในด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวพบมีความแตกต่างระหว่างระดับความคาดหวังและการรับรู้ ซึ่งสะท้อนถึงโอกาสในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความคาดหวัง การรับรู้ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

An Analysis of Thai Tourists' Expectations and Perceptions of Tourist Attractions in Laplae District, Uttaradit Province

Nonthawan Songserm* and Nahatai Mookdeesuttawat

School of Humanities and Tourism Management, Bangkok University

*Corresponding Author Email: nonthawan.s@bu.ac.th

Received: March 18, 2025; Revised: April 26, 2025; Accepted April 28, 2025

Abstract

This research aimed to: (1) examine the level of tourist expectations toward tourism attractions in Laplae District, Uttaradit Province, (2) examine the level of tourist perceptions toward tourism attractions, and (3) compare expectations and perceptions based on demographic factors. The sample group consisted of 250 Thai tourists who had previously visited Laplae District. Data were collected using a questionnaire, which comprised three sections: demographic information, level of expectation toward tourism attractions, and level of perception toward tourism attractions. The data analysis was conducted using descriptive statistics, including percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics, including MANOVA and t-test, to examine differences based on the studied variables.

The results revealed that tourists had a high level of expectation toward tourism attractions, with the highest expectations for natural attractions, followed by historical attractions and tourism activities. The level of perception was also high, with natural attractions being the most perceived, followed by tourism activities and historical attractions. The MANOVA analysis revealed that demographic factors, namely age, income, and marital status, had a statistically significant effect on differences in tourists' expectations and perceptions. The comparison results showed no significant difference between expectations and perceptions regarding natural and historical attractions. However, a significant difference was found between expectations and perceptions regarding tourism activities, indicating an opportunity to develop and improve activities that better align with tourists' needs and interests

Keywords: Expectation, Perception, Tourist Attraction

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งถือว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่ได้รับความนิยมสูงจากนักท่องเที่ยวต่างชาติและในประเทศ โดยสร้างรายได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจในแต่ละปีจำนวนมหาศาล (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Tourism and Sports, 2019) อย่างไรก็ตาม การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในเมืองหลัก เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ภูเก็ต และพัทยา ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านความแออัดของแหล่งท่องเที่ยวและการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่ (Tourism Market Research Center, 2020) เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ภาครัฐได้ส่งเสริมแนวคิด “การท่องเที่ยวเมืองรอง” โดยมุ่งหวังให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายแต่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Bank of Thailand, 2019) หนึ่งในพื้นที่ที่มีความโดดเด่นตามแนวทางนี้คือ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งเป็นเมืองรองที่มีทั้งทรัพยากรธรรมชาติอันงดงามและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็ง

อำเภอลับแลมีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่โดดเด่น โดยเฉพาะตำนานเกี่ยวกับเมืองลับแลที่เล่าขานกันมาหลายชั่วอายุคน ภูมิปัญญาท้องถิ่น งานหัตถกรรม และอาหารพื้นเมืองที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น น้ำตกแม่พูล วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง ถนนคนเดิน และหมู่บ้านผ้าทอพื้นเมือง นอกจากนี้ อำเภอลับแลยังเป็นเมืองที่รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น ชาวบ้านยังคงใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน ดำรงวัฒนธรรมการทำสวนทุเรียนพื้นเมือง และสืบสานประเพณีทำบุญกลางบ้าน ซึ่งสะท้อนถึงความภาคภูมิใจในรากเหง้าของชุมชน และทำให้อำเภอลับแลมีเสน่ห์ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่แสวงหาประสบการณ์ทางวัฒนธรรมอย่างแท้จริง (Uttaradit Provincial Office of Tourism and Sports, 2018).

ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องเข้าใจมุมมองของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะ “ความคาดหวัง” และ “การรับรู้” ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทาง ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวมักเกิดจากข้อมูลหรือภาพลักษณ์ที่ได้รับก่อนการเดินทาง ขณะที่การรับรู้เกิดจากประสบการณ์จริงระหว่างการเดินทาง เมื่อแหล่งท่องเที่ยวสามารถตอบสนองความคาดหวังได้ ก็จะนำไปสู่ความพึงพอใจ การบอกต่อ และความตั้งใจในการกลับมาเยือนอีกครั้ง (Tourism Market Research Center, 2020)

อย่างไรก็ตาม แม้ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบันยังขาดงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นระบบและครอบคลุมในประเด็นดังกล่าว ส่งผลให้การวางแผนและดำเนินนโยบายพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวในอำเภอลับแลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม (Tourism and Sports Office of Uttaradit Province, 2018) อีกทั้งเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีเป้าหมายและสอดคล้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวที่เน้นประสบการณ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

3. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ขอบเขตการวิจัย

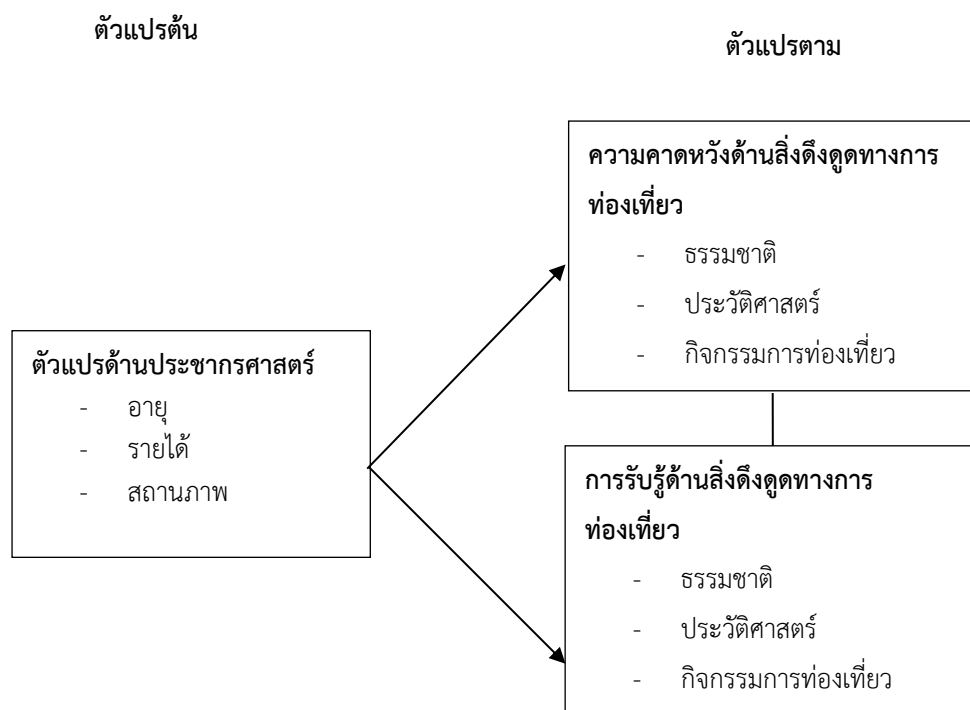
1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และกิจกรรมการท่องเที่ยว ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น คือ อายุ รายได้ สถานภาพ และ ตัวแปรตาม คือ ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว และการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว

2. **ขอบเขตด้านประชากร** นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล

3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** การวิจัยนี้ดำเนินการในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

4. **ขอบเขตด้านระยะเวลา** งานวิจัยนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2567 ถึง 30 กันยายน 2567 รวมเป็นระยะเวลา 3 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง (Expectancy)

ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าของบุคคลต่อผลลัพธ์ที่ต้องการจากการกระทำ ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อแรงจูงใจและพฤติกรรมของบุคคล การคาดหวังนี้แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลตามประสบการณ์ ความเชื่อ และข้อมูลที่ได้รับล่วงหน้า (Phaetwong, 2013) โดยปัจจัยที่กำหนดความคาดหวัง ได้แก่ (1) ความต้องการส่วน

บุคคล (2) การบอกเล่าปากต่อปาก (3) ประสบการณ์ใน และ (4) การสื่อสารที่มีผลต่อการสร้างภาพลักษณ์และความคาดหวังต่อสินค้าและบริการ (Parasuraman et al., as cited in Kamtha, 2009)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ (Perception)

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการแปลความหมายจากสิ่งเร้าที่ได้รับผ่านประสาทสัมผัสและแปรผลตามประสบการณ์ ความเชื่อและทัศนคติ ซึ่งส่งผลต่อการประเมินแหล่งท่องเที่ยว (Morison, อ้างถึงใน Worawongwiwat, 2015) โดยกระบวนการรับรู้ ประกอบด้วย การเลือกสนใจ การเลือกตีความ และการเลือกจดจำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ไม่เป็นกลางแต่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยว

องค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยองค์ประกอบในการพัฒนาการท่องเที่ยว 5 ด้าน (5A's) ได้แก่ (1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) (2) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) (3) สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน (Amenity) (4) ที่พัก (Accommodation) และ (5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) (Dickman, as cited in Khupkheetapan, 2018)

4. ประเภทของสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และวัฒนธรรมประเพณีที่มีลักษณะเด่นสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชม แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ (2) สิ่งดึงดูดใจทางประวัติศาสตร์ และ (3) สิ่งดึงดูดใจทางศิลปวัฒนธรรม สังคม เทศกาลงานประเพณี (Weaver and Lawton, as cited in Rattanapong, 2015)

5. ลักษณะทั่วไปของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

อำเภอลับแล ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดอุตรดิตถ์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขา มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา เป็นแหล่งที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมท้องถิ่น มีชื่อเสียงในด้านตำนาน "เมืองที่ห้ามพูดโกหก" โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ได้แก่ วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง น้ำตกแม่พูล ถนนคนเดินลับแล และหมู่บ้านอนุรักษ์ผ้าทอพื้นเมือง ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน (Office of Tourism and Sports, Uttaradit, 2018)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยหลายฉบับได้ศึกษาความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว เช่น Yimmuk (2016) พบว่าการรับรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในหมู่บ้านคีรีวงสอดคล้องกับความคาดหวัง ขณะที่ Yuyong (2016) ระบุว่าสื่อประชาสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว Chantrat (2009) และ Jamjamrat (2019) พบว่ามีความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ในบางมิติ ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจโดยตรง เช่นเดียวกับ Eaktanawat (2018) ที่พบว่า การรับรู้จริงของนักท่องเที่ยวในอำเภอแม่สายต่ำกว่าความคาดหวังในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบรรยากาศ ขณะที่ Nilkamhaeng (2022) และ Banjongmanee and Thuwadaratrakul (2018) ชี้ให้เห็นว่า ภาพลักษณ์และบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อความตั้งใจในการกลับมาเยือนซ้ำ งานวิจัยเหล่านี้จึงสนับสนุนว่าความสอดคล้องหรือความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ อย่างน้อย 1 ครั้งขึ้นไป จำนวน 250 คน

2. วิธีสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนพหุปัจจัย (Manova) โดยมีตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ อายุ รายได้ และสถานภาพ ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคาดหวังและการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว ผลที่ได้คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 220 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันการตอบคำถามไม่ครบถ้วนและข้อมูลไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเก็บกลุ่มตัวอย่างเพิ่มร้อยละ 10 ทำให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 250 ตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยเทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมายังอำเภอลับแล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และพฤติกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยมีลักษณะคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นคำถามปลายปิดที่แบ่งเป็น 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นคำถามปลายปิดที่แบ่งเป็น 5 ระดับ (Rating Scale)

การแปลผลค่าเฉลี่ยกำหนดดังนี้ 1.00–1.80 อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1.81–2.61 อยู่ในระดับน้อย 2.62–3.42 อยู่ในระดับปานกลาง 3.43–4.23 อยู่ในระดับมาก และ 4.24–5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด

4. การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเชิงเนื้อหา ภาพรวมดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้คะแนน 1.0 จึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดสอบความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 ชุด ทั้งหมดรวมกันจะได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.80 ซึ่งไม่น้อยกว่า 0.65 จึงแสดงให้เห็นว่า เครื่องมือนี้มีความเชื่อถือได้

5. วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งในรูปแบบออนไลน์และภาคสนาม ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2567 ถึง 31 มีนาคม 2567 โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Form และแจกแบบสอบถามฉบับพิมพ์ให้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังอำเภอลับแล เช่น วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง น้ำตกแม่พูล และถนนสายวัฒนธรรมลับแล

6. วิธีการทางสถิติ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics): คำนวณค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อแสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและแนวโน้มของข้อมูล

2) การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics): ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ (Multivariate Analysis of Variance: MANOVA) และการทดสอบค่าโดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test) และ เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของปัจจัยประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับของความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ในแต่ละด้าน

ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติโดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.61) เมื่อพิจารณารายข้อลำดับแรกคือ ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์ ($\bar{X}=4.32$, S.D.=.66) รองลงมาคือ ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวมีบรรยากาศที่น่าพักผ่อน ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.68) ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพและภูมิทัศน์ที่สวยงาม ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.67) ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดเรียบร้อย ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.71) และต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพอากาศที่ดี ไม่มีมลภาวะ ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.72) ตามลำดับ

ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณารายข้อลำดับแรกคือ ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติความเป็นมาอันน่าสนใจ ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.69) รองลงมาคือ ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีความสวยงาม ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.81) ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่ามายาวนาน ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.75) ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายทางด้านประวัติศาสตร์ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.84) และต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับการอนุรักษ์และคงสภาพเดิมไว้ ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.84) ตามลำดับ

ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณารายข้อลำดับแรกคือ ต้องการหากิจกรรมการท่องเที่ยวที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ ($\bar{X}=4.17$ S.D.=0.77) รองลงมาคือ ต้องการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.16$ S.D.= 0.74) ต้องการหากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีหลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของท่าน ($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.75) ต้องการหากิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.73) และต้องการหากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.77) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวในแต่ละด้าน

คาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ	4.27	0.61	มากที่สุด
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์	4.16	0.70	มาก
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.13	0.65	มาก
รวม	4.19	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว พบว่า ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19, S.D. = 0.59$) เมื่อพิจารณารายด้านลำดับแรกคือ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ ($\bar{X}=4.27, S.D.=0.61$) รองลงมาคือ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ($\bar{X}=4.16, S.D.=0.70$) และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.13, S.D.=0.65$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับของการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ในแต่ละด้าน

การรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.29, S.D.=0.62$) เมื่อพิจารณารายข้อลำดับแรกคือ แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพและภูมิทัศน์ที่สวยงาม, แหล่งท่องเที่ยวมีสภาพอากาศที่ดี ไม่มีมลภาวะ และแหล่งท่องเที่ยวมีบรรยากาศที่น่าพักผ่อน ($\bar{X} = 4.32, S.D.=0.72$) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.26, S.D.=0.65$) และแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.23, S.D.=0.69$) ตามลำดับ

การรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, S.D.=0.60$) เมื่อพิจารณารายข้อลำดับแรกคือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติความเป็นมาอันน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.28, S.D.=0.62$) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่ายาวนาน ($\bar{X} = 4.21, S.D.=0.66$) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีความสวยงาม ($\bar{X} = 4.18, S.D.=0.67$) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับการอนุรักษ์และคงสภาพเดิมไว้ ($\bar{X} = 4.14, S.D.=0.75$) และแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายทางด้านประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 4.11, S.D.=0.66$) ตามลำดับ

การรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19, S.D.=0.62$) เมื่อพิจารณารายข้อลำดับแรกคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวแสดงถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ ($\bar{X} = 4.28, S.D.=0.66$) รองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีหลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของท่าน ($\bar{X} = 4.26, S.D.=0.70$) ได้รับความรู้และประสบการณ์จากกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.18, S.D.=0.76$) กิจกรรมการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.11, S.D.=0.74$) และกิจกรรมการท่องเที่ยวส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 4.10, S.D.=0.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวในแต่ละด้าน

การรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ	4.29	0.62	มากที่สุด
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์	4.18	0.60	มาก
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.19	0.62	มาก
รวม	4.22	0.57	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาระดับการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณารายด้าน ลำดับแรกคือ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.62) และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.60) ตามลำดับ

การเปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวตามลักษณะประชากรศาสตร์

ปัจจัยประชากรศาสตร์	Wilks' Lambda	F-Value	Sig. (p-value)	แปลผล
อายุ	0.821	2.97	0.012	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
รายได้	0.845	2.56	0.021	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
สถานภาพ	0.798	3.18	0.009	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ MANOVA เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า อายุ (Wilks' Lambda=0.821, F=2.97, p=0.012) รายได้ (Wilks' Lambda=0.845, F=2.56, p=0.021) และ สถานภาพ (Wilks' Lambda=0.798, F=3.18, p=0.009) ล้วนแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยประชากรศาสตร์มีอิทธิพลต่อระดับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะสถานภาพซึ่งมีค่า F-Value สูงสุด สะท้อนถึงความแตกต่างของความคาดหวังอย่างชัดเจนระหว่างกลุ่มสถานภาพที่ต่างกััน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ของนักท่องเที่ยวตามลักษณะประชากรศาสตร์

ปัจจัยประชากรศาสตร์	Wilks' Lambda	F-Value	Sig. (p-value)	แปลผล
อายุ	0.835	2.64	0.018	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
รายได้	0.859	2.48	0.025	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
สถานภาพ	0.810	2.93	0.013	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ MANOVA แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยว มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อจำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ โดยค่า Wilks' Lambda และค่า F ของแต่ละปัจจัย ประชากรศาสตร์ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ทั้งหมด แสดงถึงความแตกต่างเชิงสถิติที่ชัดเจน โดยเฉพาะในกลุ่มสถานภาพที่มีค่า F สูงสุด ($F = 2.93$) ซึ่งอาจจะสะท้อนถึงอิทธิพลของสถานภาพต่อการประเมินภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างความคาดหวังและการรับรู้

เพื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างระดับความคาดหวังและการรับรู้จริงของนักท่องเที่ยวในแต่ละด้าน ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ T-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน โดยผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับความคาดหวังกับการรับรู้จริงของนักท่องเที่ยวไทย

เปรียบเทียบระดับความคาดหวังกับการรับรู้จริงของนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมาในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	ค่าทางสถิติ			Significance
	$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	t	p	
คู่ที่ 1 ความคาดหวังต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ เปรียบเทียบกับการรับรู้จริงต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ	-0.026	-0.953	0.342	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
คู่ที่ 2 ความคาดหวังต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์เปรียบเทียบกับการรับรู้จริงต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์	-0.020	-0.667	0.506	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
คู่ที่ 3 ความคาดหวังต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมเปรียบเทียบกับการรับรู้จริงต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรม	-0.058	-2.412	0.017*	แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
โดยรวม	-0.034	-1.786	0.075	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 5 การทดสอบการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างระดับความคาดหวังและการรับรู้จริงโดยใช้สถิติ t-test พบว่า เฉพาะด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเท่านั้นที่มีความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้จริงอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) แสดงถึงช่องว่างระหว่างสิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวังและประสบการณ์จริงที่ได้รับ ซึ่งอาจชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาและเสริมสร้างกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวให้ตอบสนองต่อความต้องการมากขึ้น ขณะที่ด้านธรรมชาติและประวัติศาสตร์ไม่ได้แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่า แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังได้อย่างเหมาะสม

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์งานวิจัย ดังนี้

1. ระดับความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความคาดหวังสูงต่อสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวในอำเภอลับแล โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ทัศนียภาพที่สวยงาม ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และบรรยากาศที่เงียบสงบ ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มุ่งหวังจะได้รับประสบการณ์เชิงพักผ่อนและสัมผัสกับธรรมชาติที่บริสุทธิ์ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยให้ความสำคัญกับสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Eaktanawat (2016) ที่ศึกษาความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อจุดหมายปลายทางพัทยา และพบว่าความคาดหวังด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์อยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Banjongmanee and Thuwadaratrakul (2018) ที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านมืด (Dark Tourism) ในประเทศไทยอยู่ในระดับสูง

อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวพบว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านธรรมชาติและประวัติศาสตร์ ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดด้านข้อมูลหรือการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yimmuk (2016) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังด้านกายภาพสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับสูง

2. ระดับการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวมีระดับการรับรู้ต่อสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวในอำเภอลับแลในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้สึกประทับใจต่อภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เงียบสงบของอำเภอลับแล ซึ่งสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ในแง่ของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีระดับการรับรู้ที่ต่ำกว่าด้านธรรมชาติ โดยเฉพาะในแง่ของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นักท่องเที่ยวบางส่วนมีการรับรู้แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์บางแห่งยังขาดการดูแลรักษา หรือไม่ได้รับการพัฒนาให้ดึงดูดเพียงพอ ส่งผลให้ระดับการรับรู้ในด้านนี้ต่ำกว่าความคาดหวัง

งานวิจัยของ Nilkamhaeng (2022) ซึ่งศึกษาการรับรู้ทุนทางวัฒนธรรมและการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่านักท่องเที่ยวมักมีการรับรู้ในเชิงบวกต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์และนำเสนอเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ งานวิจัยของ Yuyong (2016) ยังชี้ให้เห็นว่า ระดับการรับรู้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ที่ได้รับจากการเยี่ยมชมสถานที่จริง โดยเฉพาะในกรณีของตลาดน้ำคลองลัดมะยม ซึ่งนักท่องเที่ยวมีระดับการรับรู้ต่อกิจกรรมภายในตลาดน้ำดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เช่น อายุ รายได้ และสถานภาพทางสังคม มีผลต่อระดับความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้สูงและมีอายุระหว่าง 30-45 ปี มักให้ความสำคัญกับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า ในขณะที่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยกว่ามักให้ความสำคัญกับกิจกรรมการท่องเที่ยวและประสบการณ์ที่ได้รับมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jamjamrat (2019) ที่ศึกษาเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวสเปนและพบว่าความคาดหวังและการรับรู้แตกต่างกันไปตามปัจจัยประชากรศาสตร์ และงานวิจัยของ Phaetwong, (2013) ที่ระบุว่า ลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคลทำให้ความคาดหวังและการแสดงออกของ

บุคคลมีความแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะทางประชากรศาสตร์จะส่งผลต่อความคิด ความต้องการ และการกระทำที่ต่าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งหมายความว่านักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสิ่งที่คาดหวัง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติยังคงดึงดูดใจและมีความยั่งยืน จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม เช่น การพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงาม รักษาความสะอาด และส่งเสริมแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อป้องกันการเสื่อมโทรมของทรัพยากร

2. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังสูงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยว แต่ระดับการรับรู้ยังไม่สามารถตอบสนองความคาดหวังได้ทั้งหมด ดังนั้น ควรมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ได้อย่างน่าสนใจ เช่น การติดตั้งป้ายข้อมูลที่ครบถ้วน และเสริมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับการนำเสนอให้มีความน่าสนใจและสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายด้านอายุ ระดับการศึกษา และพฤติกรรมการท่องเที่ยว พร้อมทั้งมุ่งเน้นการสื่อสารที่ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

3. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอลับแลสูงกว่าระดับการรับรู้จริง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนา ควรเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมเพื่อให้สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดีขึ้น เช่น การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรม กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างประสบการณ์เชิงลึกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของผู้ที่เดินทางมายังอำเภอลับแลเพื่อให้ทราบกระบวนการในการตัดสินใจซื้อ 5 ขั้นตอน (การรับรู้ปัญหา การค้นคว้าข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และพฤติกรรมหลังซื้อ) และนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนาระบบการจัดการการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ ด้านประวัติศาสตร์ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

Reference

- Banjongmanee, P., & Thuwadaratrakul, S. (2018). Thai tourists' expectations influencing dark tourism in Thailand. *Far Eastern University Academic Journal*, 12(1), 126–138.
- Ektanawat, I. (2016). *Chinese tourists' expectations and perceptions toward destination attributes: A case study of Pattaya City* [Master's thesis]. [in Thai]
- Jamjamrat, W. (2019). *Expectations and perceptions of Spanish tourists toward tourism at the elephant camp in Mae Taeng District, Chiang Mai Province* [Master's thesis, Dhurakij Pundit University]. [in Thai]
- Kamtha, J. (2009). *The tourists' expectation toward tourism service at Suan Hin Pha Ngam, Nong Hin District, Loei Province* [Master's independent study, Loei Rajabhat University]. [in Thai]

- Khupkheetapan, K. (2018). *Guidelines for the development of health tourism components for European tourists in Prachuap Khiri Khan Province* [Master's thesis]. [in Thai]
- Nilkamhaeng, R. (2022). Perception of cultural capital of tourist attractions in Nakhon Ratchasima Province through the perspectives of Thai tourists. *Sikkha: Journal of Education*, 9(1), 111–120. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sikkha/article/view/250819> [in Thai]
- Office of Tourism and Sports, Uttaradit. (2018). *Number of tourists*. https://uttaradit.mots.go.th/graph_views.php?graph_id=10 [in Thai]
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Tourism and Sports. (2019). *Sustainable tourism development handbook of Thailand*. Ministry of Tourism and Sports. [in Thai]
- Phaetwong, T. (2013). *The expectation and satisfaction of international tourists toward services of Erawan National Park in Kanchanaburi Province* [Master's thesis, Chulalongkorn University]. [in Thai]
- Rattanaong, T. (2015). *The effect of commitment and satisfaction on tourists' intention to revisit tourist destinations in Nakhon Si Thammarat Province* [Master's thesis, Prince of Songkla University]. [in Thai]
- Tourism Market Research Center. (2020). *Tourism growth in Thailand*. <https://intelligencecenter.tat.or.th/> [in Thai]
- Tourism and Sports Office of Uttaradit Province. (2018). *Number of tourists*. https://uttaradit.mots.go.th/graph_views.php?graph_id=10 [in Thai]
- Worawongwiwat, P. (2015). *The perception of foreign tourists toward architectural styles of resorts: Local and Thai contemporary styles* [Master's thesis, Thammasat University]. [in Thai]
- Yimmuk, I. (2016). *Tourists' expectations and perceptions of actual experiences in ecotourism: A case study of Kiriwong Village, Nakhon Si Thammarat Province* [Master's thesis]. [in Thai]
- Yuyong, N. (2016). *Media exposure, perception, attitude, and tourism behavior of Thai tourists at Khlong Lat Mayom Floating Market* [Master's thesis, Thammasat University]. [in Thai]